

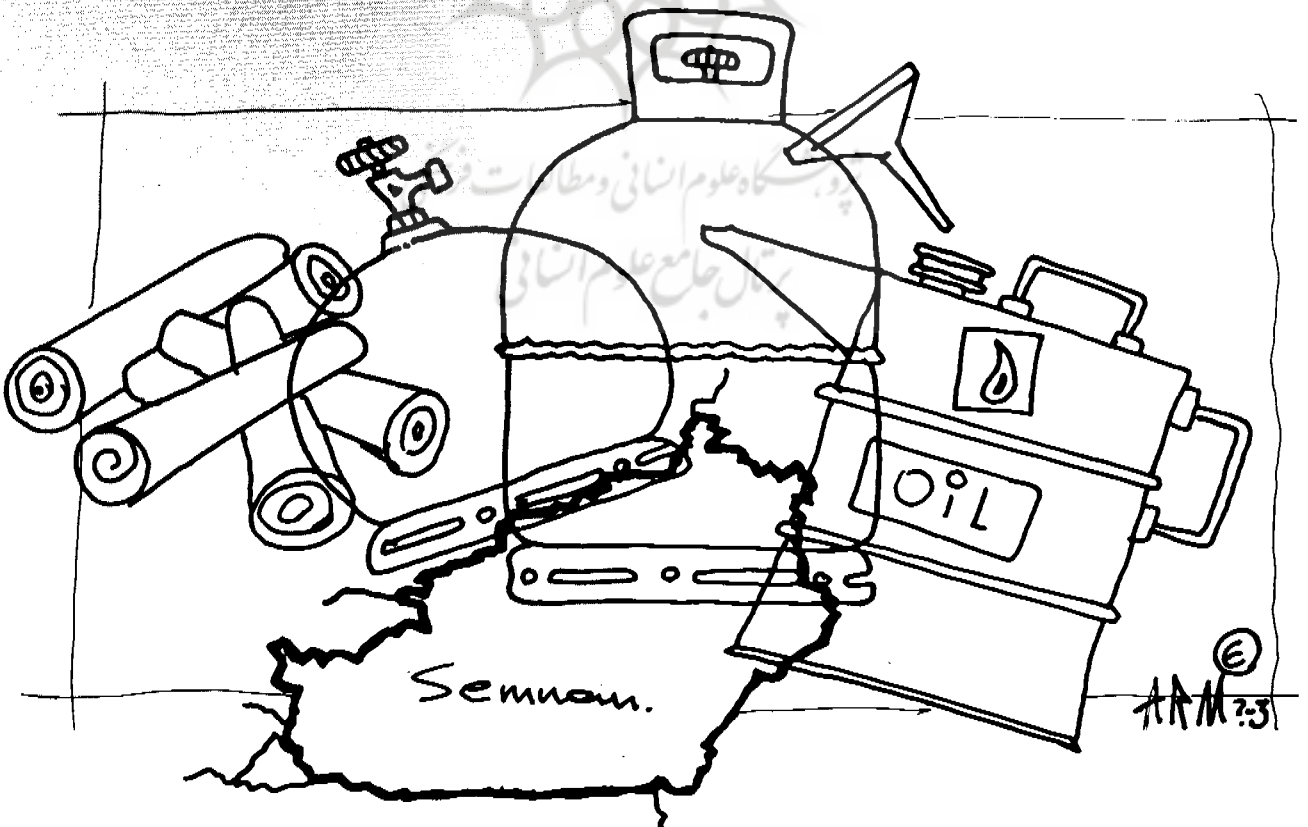
چکیده

تاکید بر افزایش تولیدات کشاورزی، دامی و ... مورد تصویب قانون گذار قرار گرفته و جامعه عشایری کشورمان نقش مهمی در این عرصه دارد. حدود ۳۰ درصد عشایر استان سمنان دوره بیلاقی خود را در شمال شهرستان سمنان می‌گذرانند و از سوختهای متنوع جهت تولیدات کشاورزی، دامی و مصارف شخصی استفاده می‌نمایند. در این پژوهش برای شناسایی و بررسی اقتصادی سوختهای مصرفی عشایر، از گروه‌های عشایر ایل سنگسری، طایفه مستقل پروری، طوایف چاشم، هیکو، ده صوفیان و شلی در ۱۷ اردوگاه تابستانی (ایل سنگسری ۶ اردوگاه، طایفه مستقل پروری ۷ اردوگاه و طوایف چاشم، هیکو، ده صوفیان و شلی ۴ اردوگاه) انتخاب و ۱۷ نفر از عشایر اردوگاهها، پرسشگری به عمل آمد.

نتایج پژوهش نشان می‌دهد که با صرفه‌ترین سوخت جهت تبدیل یک کیلوگرم شیر به مشتقات آن در مقایسه با سوختهای رایج منطقه، نفت سفید است. همچنین قیمت تمام شده یک لیتر نفت سفید، یک کیپسول گاز مایع و یک کیلوگرم هیزم به ترتیب از ۸۲ تا ۲۰۰ و صفر الی ۱۹۶ و ۱۲۰ و ۷۰۰۰ ریال در نوسان است.

بررسی اقتصادی مهمترین سوختهای مصرفی عشایر شهرستان سمنان

سیدمحمد رضوی (عضو هیئت علمی مرکز تحقیقات منابع طبیعی و امور دام جهاد کشاورزی استان سمنان)

©
AAM ۳۳

در جهان کنونی، توسعه روستایی یکی از مهمترین دغدغه‌های مسئولان و محققان کشورها می‌باشد. تحقق این امر با هماهنگی سه بخش کشاورزی، صنعت و خدمات مقدور خواهد بود. تدوین سیاستها در بخش کشاورزی مستلزم شناخت کافی از وضعیت

عمده سوختهای مصرفی عشایر استان سمنان نفت سفید، گاز مایع، بوته و هیزم است که بیشتر جهت تولید فرآورده‌های لبنی و مصارف شخصی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

اقتصادی و اجتماعی بهره‌برداران این بخش است که شامل بهره‌برداران روستایی و عشایری می‌باشد. عشایر همواره با خطرات طبیعی همچون سیل، خشکسالی و نظایر اینها مواجه بوده و از سوختهای طبیعی و غیرطبیعی جهت تولیدات خود استفاده می‌نمایند و با توجه به عوامل پیش‌بینی نشده، ریسک‌پذیری آنان در حد بالایی است. لذا شناسایی و ارزیابی سوختهای مصرفی تا حدی می‌تواند این مخاطره را کاهش دهد. در منطقه مورد بررسی که منطقه‌ای از شمال شهرستان سمنان به وسعت حدود ۱۱۰ هزار هکتار را شامل می‌شود، حدود ۹۰ هزار هکتار را مراتع قابل تعلیف تشکیل می‌دهد. تولیدات دامی و لبنی در منطقه بسیار گسترده بوده و نیروی کار زیادی را می‌طلبد و بیشترین مقدار سوخت در این عرصه صرف تهیه لبنیات و پخت نان می‌گردد.

روش تحقیق

داده‌های این پژوهش مربوط به سالهای ۱۳۷۶ الی ۱۳۷۸ است که از راه تهیه و تکمیل ۱۷ پرسشنامه با عشایر منطقه شمال شهرستان سمنان به دست آمده است. جامعه آماری، عشایر منطقه هستند که بر اساس ویژگیهای طول مسیر کوچ، متوسط درآمد و دام، شکل کوچ و جمعیت به ۳ گروه عشایر ایل سنگسری، طایفه مستقل پروری، طوایف چاشم، هیکو، ده صوفیان و شلی تقسیم شده‌اند. از ایل سنگسری ۶ نفر، طایفه مستقل پروری ۷ نفر و طوایف چاشم، هیکو، ده صوفیان و شلی ۴ نفر بر اساس سهم هر یک در جامعه آماری انتخاب و با مراجعه به اردوگاههای تابستانی پرسشگری به عمل آمد. در این پژوهش علاوه بر اطلاعات به دست آمده از راه پرسشنامه از اطلاعات کتابخانه‌ای نیز استفاده شده است.

ویژگیهای اجتماعی و اقتصادی منطقه

منطقه موردنظر در شمال شهرستان سمنان واقع شده است. جدول شماره‌های ۱ و ۲ نشان می‌دهد که اکثر روستاهای شمال شهرستان سمنان فاقد امکانات سوخت‌رسانی بوده و به خاطر کوهستانی بودن

جدول شماره (۱): امکانات سوخت‌رسانی در بعضی از روستاهای منطقه مورد بررسی

نام روستا	تعداد خانوار	روستای همجوار	تعداد خانوار	کل خانوار تحت پوشش	میزان نفت سفید توزیع شده (لیتر)	سرانه سوخت خانوار (لیتر)
فولاد محله	۴۲۰	-	-	۴۲۰	۶۲۳۰۰۰	۱۵۰۷
کلیم	۲۳	۳	۱۳	۳۶	۲۷۹۰۰۰	۷۷۵
چاشم	۱۵۰	-	-	۱۵۰	۱۴۱۱۰۰	۹۴۰
ملاده	۲۸	۴	۸۱	۱۰۹	۱۱۹۰۰۰	۱۰۹۱
ده صوفیان	۲۵	-	-	۲۵	۲۷۰۰۰	۱۰۸۰
خطیرکوه (کمرو)	۵۵	-	-	۵۵	۳۰۰۰۰	۵۴۵

ماخذ: اداره تعاون روستایی شهرستان سمنان، آمار توزیع نفت روستایی سال ۱۳۷۶

برودت زیاد هوا در فصل سرما و زودرس بودن سرما نسبت به نقاط دیگر شهرستان سمنان می باشد. نیاز بیشتر، کمبود سوخت و امکانات سوخت رسانی و پایین بودن سطح تکنولوژی، استفاده از سوختهای فسیلی ساکنین منطقه را به سوی مصرف سوختهایی از قبیل هیزم و بوته هدایت کرده است.

نتایج

بررسی قیمت تمام شده سوختهای منطقه

الف) نفت سفید

از مهمترین سوختهای مصرفی مرتع بیلاقی نفت سفید است که عمدتاً از آن در چراغهای پریموس (فر) جهت تهیه لبنیات و گرم کردن آب، چراغهای (علاءالدین) برای پخت غذا و گرمای محیط و چراغهای گردسوز فانوس برای روشنایی استفاده می شود. یافته ها نشان می دهد که بیشترین مصرف نفت سفید در چراغهای پریموس (فر) است که ظرفیت آن ۲۰ لیتر می باشد و تقریباً برای تبدیل ۲۰۰ کیلوگرم شیر به فرآورده های لبنی نظیر کشک و قره قوروت، حداکثر ۸۰ لیتر نفت سفید مورد نیاز است.

عشایر منطقه مورد بررسی معمولاً تا ۴ بشکه ۲۲۰ لیتری ظرفیت ذخیره سازی نفت سفید در اردوگاه تابستانی را دارند. بهترین وسیله حمل نفت سفید خودروی نیسان است و با توجه به صعب العبور بودن جاده ها، حداکثر ظرفیت حمل نفت سفید ۴ بشکه می باشد. میزان کرایه حمل بر اساس دوری و نزدیکی به مراکز تابستانی گیز و پرورس تا ۱۲۰۰۰۰ ریال مربوط به بیلاقی گاوچاله در نوسان است.

ب) گاز مایع

سوخت دیگری که در مراتع بیلاقی مصرف دارد گاز مایع است که از آن گاز در خوراک پزی (تک شعله و چندشعله) و گاز

منطقه، اکثر جاده های روستایی از وضعیت خوبی برخوردار نیستند و صعب العبور می باشند (جدول شماره ۳). عواملی نظیر وضعیت راهها، فاصله از شهرستان و جمعیت کم ساکن در اردوگاههای تابستانی، امکان سوخت رسانی به مناطق یاد شده را با مشکل مواجه کرده است. عمده فعالیت ساکنین منطقه، تولید فرآورده های دامی و لبنی است. مسیر تولید شیر به محصولات نظیر کشک، قره قوروت، آرشه و ... ختم می شود و انرژی نسبتاً زیادی صرف تولید این محصولات می گردد. ویژگی دیگر منطقه که در مصرف سوخت تاثیر بسزایی دارد،

جدول شماره (۲): وضعیت شبکه توزیع سوخت در روستاهای منطقه مورد مطالعه

ردیف	نام روستا	تعداد خانوار	جمعیت (نفر)	وضعیت شعبه توزیع سوخت
۱	تلاجیم	۱۶	۵۸	-
۲	تم	۱۲	۵۰	-
۳	خرند	۲۰	۵۸	-
۴	ده صوفیان	۲۱	۴۵	■
۵	رودبار	۸	۱۹	-
۶	شلی	۱۶	۳۶	-
۷	فینسک	۱۴	۵۹	○ □
۸	فولادمحل	۴۱۴	۱۸۵	-
۹	کاورد	۸	۲۵	■
۱۰	کلیم	۲۳	۶۶	-
۱۱	مزرعه سرآور	۲۳	۶۶	■
۱۲	ملاده	۲۵	۶۶	-
۱۳	هشتکوه	۶	۹	○ □
۱۴	هفت خانی	۱۰	۲۳	-
۱۵	ارتر	۶	۱۳	-
۱۶	بندین خطیرکوه	۸	۳۶	-
۱۷	پاقله	۱۰	۴۲	-
۱۸	هیکو	۱۸	۴۶	-
۱۹	چاشم	۱۴۵	۶۷۷	○ □
۲۰	کمرود	۵۱	۱۸۵	■
۲۱	درپند	۹	۲۵	-
۲۲	زرشک دره	۵	۱۶	-
۲۳	لرد	۳۵	۱۲۸	-

ماخذ: اداره تعاونی روستایی شهرستان سمنان، ۱۳۷۶

○ شعبه گاز □ شعبه نفت

کپسول و تقسیم هزینه یک کپسول گاز مایع از تقسیم کل کرایه به عدد ۳۰ از ۱۰۰۰ ریال تا ۵۰۰۰ ریال در اردوگاههای منطقه متفاوت است.

ج) هیزم

مصرف هیزم در منطقه رابطه مستقیمی با فرهنگ بهره برداران دارد، به طوری که برخی بهره برداران معتقدند که جهت تولید محصولات لبنی باید منحصراً از هیزم استفاده نمود. بهره برداران از سرشاخه ها ریشه های درختان و لاشه چوبهای زائد چوب بریها به عنوان هیزم استفاده می نمایند و بهره بردارانی که محل استقرارشان به جنگل یا باغها، روستاها و شهرها نزدیک تر است، بیشتر از هیزم استفاده می نمایند و بقیه از چوب بریها هیزم خود را تهیه می کنند. قیمت هیزم

پیک نیک استفاده می کنند. یافته ها نشان می دهد که ظرفیت ذخیره سازی گاز مایع هر خانوار عشایری بین ۲ تا ۸ کپسول در نوسان است. مصرف ماهانه کپسول هر خانوار ۲ تا ۶ عدد می باشد که جمعاً در هر دوره زمانی بیلاق، هر خانوار به ۸ تا ۲۴ کپسول جهت مصارف خود نیاز دارد.

میزان مصرف گاز مایع با سهولت برقراری ارتباط با شهرها رابطه مستقیم دارد، به طوری که بهره بردارانی که دارای وسیله نقلیه شخصی هستند یا محل استقرارشان نزدیک جاده ارتباطی و مراکز سرویس دهی قرار دارد، میزان مصرف آنها افزایش و به ۵ تا ۶ کپسول در ماه می رسد و بالعکس این میزان به ۱ تا ۲ کپسول در ماه کاهش می یابد. میزان کرایه حمل کپسول گاز مایع بر اساس ظرفیت حمل یک وانت نیشان ۳۰

جدول شماره (۳): فاصله روستاها از شهرستان سمنان و از نزدیکترین جایگاه نفت سفید

ردیف	نام روستا	فاصله از سمنان (کیلومتر)	فاصله از نزدیکترین شعبه (کیلومتر)	وضعیت جاده
۱	تلاجیم	۸۰	۱۱	صعب العبور
۲	تم	۸۳	۱۴	صعب العبور
۳	خرند	۶۴	۳۰	صعب العبور
۴	ده صوفیان	۳۷	۰	آسفالته
۵	رودبار	۶۴	۷	خاکی
۶	شلی	۹۰	۷	صعب العبور
۷	فینسک	۷۶	۷	صعب العبور
۸	فولادمحله	۷۲	۱۰	آسفالته
۹	کورد	۷۲	۰	صعب العبور
۱۰	کلیم	۷۰	۳	صعب العبور
۱۱	لرد	۶۴	۰	صعب العبور
۱۲	ملاده	۸۵	۱۵	صعب العبور
۱۳	هفت خانی	۶۶	۰	صعب العبور
۱۴	بندبن	۶۷	۳۲	خاکی
۱۵	پاقلعه	۶۵	۶	خاکی
۱۶	هیکو	۸۰	۸	صعب العبور
۱۷	چاشم	۵۰	۱۵	آسفالته
۱۸	کمرود	۷۲	۰	خاکی
۱۹	زرشک دره	۶۹	۰	خاکی
۲۰	لرد	۶۵	۸	خاکی

ماخذ: معاونت عمران و صنایع روستایی جهاد سازندگی سابق استان سمنان. اداره نگهداری راه، نقشه راههای ارتباطی شهرستان سمنان

باغی تقریباً در همه جای منطقه یکسان است و از حداقل برای هر تن ۴۵۰۰۰ ریال و حداکثر ۵۵۰۰۰ ریال در نوسان است. قیمت لاشه چوب کمتر از قیمت هیزم باغی است. کرایه حمل یک تن هیزم بین حداقل ۴۰۰۰۰ ریال و حداکثر ۱۲۰۰۰۰ ریال در نوسان است.

(د) بوته

بوته کنی به منظور تهیه سوخت مصرفی یکی از کارهای روزمره عشایر منطقه است. عشایر منطقه با چهارپای بارکش در طی یک یا چند روز کاری، مقداری بوته کنده و به محل استقرارشان می آورند. معمولاً هر بار حیوان حدود ۱۰۰ کیلوگرم وزن دارد و هر نفر با ۲ تا ۳ حیوان بارکش حدود ۳۰۰ کیلوگرم بوته تهیه می نماید. مجازاتهای قانونی و آگاهیهای بهره برداران و ... استفاده از بوته را محدودتر کرده است.

۵۰۰ کیلوگرم شیر به مشتقات آن حدود ۹۰۰ کیلوگرم هیزم مورد استفاده قرار می گیرد. این معیار جهت برآورد هزینه تمام شده سوخت جهت تبدیل یک کیلوگرم شیر به مشتقات آن در این پژوهش مورد استفاده قرار می گیرد. بطور مثال در اردوگاه تابستانی خینگ قیمت تمام شده هر تن هیزم ۱۲۰۰۰۰ ریال است و هزینه تمام شده یک کیلوگرم شیر به مشتقات آن این گونه محاسبه می شود:

$$x(۱۲۰۰۰۰ \text{ ریال}) = \text{قیمت یک کیلوگرم هیزم}$$

$$۱۰۸۰۰۰ - ۹۰۰ \times ۱۲۰ = \text{مقدار هیزم برای تبدیل } ۵۰۰ \text{ کیلوگرم شیر}$$

$$= \text{هزینه تمام شده برای تبدیل یک کیلوگرم شیر}$$

$$۲۱۶ - ۱۰۸۰۰۰ = \text{ارزش هیزم به کار رفته}$$

مقدار شیر	۵۰۰
-----------	-----

(د) بوته

در بررسی اقتصادی از بوته به عنوان منبع حرارتی، هزینه جمع آوری

۲- ارزیابی اقتصادی استفاده سوختها در منطقه الف) نفت سفید

متداولترین سوخت فسیلی در مناطق عشایری نفت سفید می باشد که بیشتر در چراغهای فر یا پریموس مورد استفاده قرار می گیرد. ظرفیت مخازن پریموس ۲۰ لیتر می باشد که برای تبدیل ۲۰۰ کیلوگرم شیر به مشتقات آن، حدود ۴ تا ۵ طرف ۲۰ لیتری (به طور متوسط ۹۰ لیتر) مصرف می شود. هزینه تمام شده سوخت برای تبدیل یک کیلوگرم شیر به مشتقات آن به طریق زیر محاسبه می گردد (مثال اردوگاه تابستانی خینگ)

$$۹۰ \times \text{هزینه یک لیتر نفت سفید} \times \text{قیمت نفت سفید در اردوگاه}$$

$$\text{ریال } ۱۲۲۴۰ = ۱۳۶$$

$$= \text{هزینه تمام شده برای تبدیل } ۲۰۰ \text{ کیلوگرم شیر به مشتقات آن}$$

مقدار شیر	
-----------	--

$$\text{ریال } ۶۱۲ - ۱۲۲۴۰$$

۲۰۰

(ب) گاز مایع

طبق نظرسنجی های به عمل آمده از بهره برداران منطقه، برای تبدیل حدود ۲۰۰ کیلوگرم شیر به مشتقات آن به طور متوسط حدود ۷ کیسول مصرف می شود که برای به دست آوردن هزینه تمام شده برای تبدیل یک کیلوگرم شیر به مشتقات آن از فرمول زیر استفاده می شود (مثال اردوگاه تابستانی خینگ)

$$\text{هزینه تمام شده برای تبدیل } ۲۰۰ \text{ کیلوگرم}$$

$$\times \text{تعداد متوسط کیسول} - \text{شیر به مشتقات آن با استفاده از گاز مایع}$$

$$\text{ریال } ۳۵۰۰۰ - ۷ \times ۵۰۰۰ = \text{هزینه یک کیسول}$$

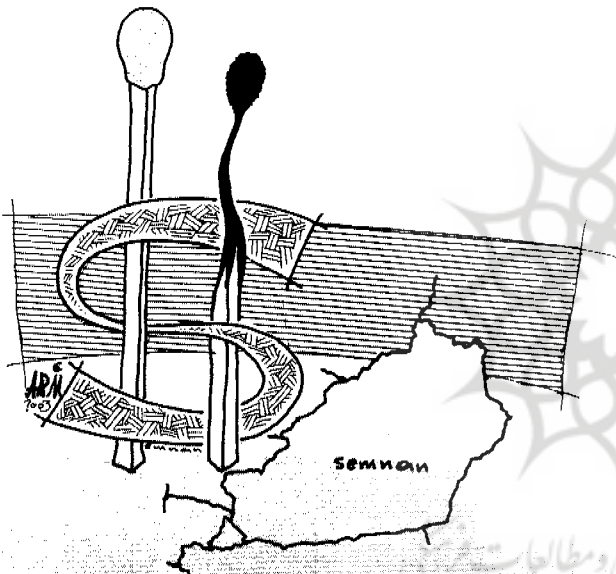
$$= \text{هزینه تمام شده برای تبدیل } ۲۰۰ \text{ کیلوگرم شیر به مشتقات آن}$$

$$۱۷۵ - ۳۵۰۰۰$$

۲۰۰

(ج) هیزم

طبق بررسیهای به عمل آمده در مناطق عشایری شمال خراسان توسط آقای دکتر محمد پاپلی یزدی و مشاهدات نگارنده، جهت تبدیل

تأمین به استفاده از نفت سفید و گاز مایع
 بوته و هیزم، علاوه بر این که موجب
 کاهش هزینه های تولیدات عمده
 عشایر می گردد، می تواند گسترش
 بوته کنی در مراتع را کاهش دهد.
 تولیدات مواد لبنی از عمده تولیدات
 عشایر منطقه است و لذا تشویق و
 ارائه تسهیلات لازم به آنها می تواند
 از فاسد شدن شیر و زیان اقتصادی
 آنها جلوگیری نماید.

بر اساس هزینه بکارگیری کارگر روزمزد قابل محاسبه است. معمولاً در هر بیلاق روزانه بین ۱۶۰ تا ۲۰۰ کیلوگرم (به طور متوسط ۱۸۰ کیلوگرم) بوته جمع آوری می شود و میزان دستمزد هر کارگر بین ۱۶۰۰۰ تا ۱۷۰۰۰ ریال (به طور متوسط ۱۶۵۰۰ ریال) می باشد. بدین ترتیب هزینه تمام شده هر کیلوگرم بوته حدود ۹۲ ریال محاسبه می شود و با توجه به این که برای تبدیل ۲۰۰ کیلوگرم شیر حدود ۳۷۰ کیلوگرم بوته نیاز می باشد، هزینه سوخت تبدیل شیر به مشتقات آن با استفاده از بوته برای اردوگاه تابستانی خینگ از طریق زیر محاسبه می شود:

= هزینه تمام شده هر کیلوگرم بوته
ریال ۹۲ - ۱۶۵۰۰ = میزان دستمزد جهت تهیه بوته

مقدار بوته ۱۸۰

هزینه تمام شده برای تبدیل ۲۰۰ کیلوگرم
x مقدار کل بوته - شیر به مشتقات آن با استفاده از بوته
ریال ۳۴۰۴۰ = ۳۷۰ x ۹۲ = هزینه تمام شده هر کیلوگرم بوته
هزینه تمام شده برای تبدیل ۲۰۰ کیلوگرم
ریال ۱۷۰ = ۳۴۰۴۰ = شیر به مشتقات آن با استفاده از بوته
۲۰۰

و ۲۳۱۲۰ ریال در منطقه گاوچاله در نوسان است.

نمودار شماره (۲) نشان دهنده قیمت تمام شده یک سیلندر ۱۱ کیلویی گاز مایع در مناطق مختلف مورد بررسی است. بر این اساس کمترین قیمت مربوط به بیلاقیهای گرمکش، گیز، گوشوارک و بیشترین قیمت مربوط به بیلاقیهای ریزسر، گلوا، گاوچاله و سرلشت می باشد.

نمودار شماره (۳) نشان می دهد که قیمت تمام شده یک تن هیزم و قیمت متوسط یک تن هیزم بدون کرایه حمل در مناطق مختلف چقدر است. بر اساس این یافته ها قیمت متوسط یک تن هیزم بدون کرایه حمل در تمام مناطق یکسان و ۵۰۰۰۰ ریال می باشد که با احتساب کرایه حمل، این مقدار از کمترین مقدار در بیلاقیهای گوشوارک، پرورس و گاوچاله به مقدار صفر ریال و بیشترین مقدار به ارزش ۱۲۰۰۰۰ ریال در بیلاقیهای خینگ، گت بزنگاه، ریزسر در نوسان است.

نمودار شماره (۴) نشان دهنده هزینه های تبدیل یک کیلوگرم شیر به مشتقات آن در هر کدام از سوختهای نفت سفید، گاز مایع، هیزم و بوته است. بر اساس آمار مذکور، این هزینه در مورد نفت سفید از کمترین مقدار به ارزش ۳۷ ریال در بیلاق گیز و بیشترین مقدار به ارزش ۸۸ ریال در بیلاق گاوچاله متغیر است. همچنین در مورد گاز مایع این هزینه از کمترین مقدار در بیلاقیهای گوشوارک، گیز، گوشوارک به

**تدوین سیاستها در
بخش کشاورزی
مستلزم شناخت کافی
از وضعیت اقتصادی
و اجتماعی
بهره برداران این
بخش است که شامل
بهره برداران
روستایی و عشایری
می باشد. عشایر
همواره با خطرات
طبیعی همچون سیل،**

**خشکسالی و نظایر اینها مواجه بوده و از
سوختهای طبیعی و غیرطبیعی جهت
تولیدات خود استفاده می نمایند و با
توجه به عوامل پیش بینی نشده،
ریسک پذیری آنان در حد بالایی است. لذا
شناسایی و ارزیابی سوختهای مصرفی
تا حدی می تواند این مخاطره را کاهش
دهد.**

نتیجه گیری و بحث

همان طور که گفته شد عمده سوختهای مصرفی عشایر استان سمنان نفت سفید، گاز مایع، بوته و هیزم است که بیشتر جهت تولید فرآورده های لبنی و مصارف شخصی مورد استفاده قرار می گیرد. ویژگی طبیعی منطقه نظیر کوهستانی بودن آن، مسعب العجور بودن جاده ها، نبود امکانات سوخت رسانی مساعد و ... از جمله عواملی هستند که دغدغه عشایر و مسئولان ذیربط را در پی داشته و موجب افزایش بهره برداری از بوته مراتع جهت سوخت مصرفی شده است. نمودار شماره (۱) نشان دهنده قیمت تمام شده یک بشکه ۲۲۰ لیتری در مناطق مختلف مورد بررسی است که بین ۱۸۰۴۰ ریال در منطقه گیز

جدول شماره (۴): بررسی هزینه تمام شده سوخت تبدیل یک کیلوگرم شیر به مشتقات (کشک و قره‌قوروت) و قیمت تمام شده انواع سوخت (سال ۱۳۷۷)

هزینه تمام شده انواع سوخت در مناطق مورد بررسی برای تبدیل یک کیلوگرم شیر به مشتقات آن (ریال)

قیمت تمام شده انواع سوخت در مناطق مورد بررسی (ریال)

نام مناطق	هیزم	گاز مایع	هیزم	بوته	هیزم	گاز مایع	هیزم	هیزم
	(یک کیلوگرم)	(یک کیپسول)	(یک کیلوگرم)	(یک لیتر)	(یک کیلوگرم)	(یک کیپسول)	(یک کیلوگرم)	(یک کیلوگرم)
گرمکش	۱۰۵	۱۰۸	۱۷۰	۱۷۰	۱۱۷	۳۰۰۰	۶۰	۵۳
گیز	۱۰۵	۱۶۲	۱۷۰	۱۷۰	۸۲	۳۰۰۰	۹۰	۳۷
گوشوارک	۱۰۵	۰	۱۷۰	۱۷۰	۹۰	۳۰۰۰	۰	۴۰/۵
پرورس	۱۲۲/۵	۰	۱۷۰	۱۷۰	۸۹	۳۵۰۰	۰	۴۰
سائو	۱۳۳	۱۸۰	۱۷۰	۱۷۰	۱۲۳	۲۸۰۰	۱۰۰	۵۵/۴
هفت خانی	۱۳۳	۱۸۰	۱۷۰	۱۷۰	۱۰۵	۳۸۰۰	۱۰۰	۴۷/۳
خرند	۱۳۳	۱۶۲	۱۷۰	۱۷۰	۱۰۰	۳۸۰۰	۹۰	۴۵
هسکو	۱۴۰	۱۶۲	۱۷۰	۱۷۰	۱۰۵	۴۰۰۰	۹۰	۴۷/۳
خینگ	۱۷۵	۲۱۶	۱۷۰	۱۷۰	۱۳۶	۵۰۰۰	۱۲۰	۶۱/۲
خوریه	۱۷۵	۲۱۶	۱۷۰	۱۷۰	۱۳۶	۵۰۰۰	۷۰	۶۱/۲
گت‌بزن‌گاه	۱۹۲/۵	۲۱۶	۱۷۰	۱۷۰	۱۸۱	۵۵۰۰	۱۲۰	۸۱/۵
سیاه‌کوه	۲۰۳	۲۱۶	۱۷۰	۱۷۰	۱۷۳	۵۸۰۰	۱۱۰	۷۸
اوران	۲۰۳	۱۹۸	۱۷۰	۱۷۰	۱۸۱	۵۸۰۰	۱۱۰	۸۱/۵
ریزسر	۲۴۵	۲۱۶	۱۷۰	۱۷۰	۱۸۲	۷۰۰۰	۱۲۰	۸۱/۵
گلوا	۲۴۵	۱۸۰	۱۷۰	۱۷۰	۱۵۱	۷۰۰۰	۱۰۰	۶۸
گاوجاله	۲۴۵	۰	۱۷۰	۱۷۰	۱۹۶	۷۰۰۰	۰	۸۸
سرلشت	۲۴۵	۱۸۰	۱۷۰	۱۷۰	۱۷۳	۷۰۰۰	۱۰۰	۷۸
شهرستان سمنان	---	---	---	---	۶۰	۱۸۰۰	---	---

ماخذ: یافته‌های تحقیق

مقدار ۱۰۵ ریال و بیشترین مقدار در بیلاهای ریزسر، گلوا، گاوجاله و

سرلشت به ارزش ۲۴۵ ریال برخوردار است. در مورد سوخت هیزم، هزینه‌ها نشان می‌دهد که بیلاهای گوشوارک و پرورس بدون هزینه و بیلاهای خینگ، خوریه، گت‌بزن‌گاه و سیاه‌کوه بیشترین مقدار هزینه به مقدار ۲۱۶ ریال را دارند. هزینه‌های سوخت بوته نشان می‌دهد که با توجه به تهیه آن از مراتع این هزینه‌ها در تمام بیلاهای یکسان و به ارزش

پیشنهادها

بر اساس یافته‌های این پژوهش، پیشنهاد می‌گردد که مشکلات عمده تولیدات قشر عشایر منطقه برطرف گردد. احداث جاده‌های ارتباطی مناسب، ایجاد مراکز سوخت‌رسانی در نزدیکی محل استقرار

